

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Preț: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXIX NR. 15

Vineri,
12
APRIIE
2019

Inaugurarea grădiniței
românești din Bătănia,
după extindere și modernizare

(Paginile 3 și 12)

Slujire Arhierească
la Jaca, în Duminica
Sfintei Cruci

(Pagina 4)

Vizita Papei Francisc
în România –
certificat de europenitate

(Pagina 9)

Calendar ortodox

15 aprilie, luni, Sf. Ap. Aristarh, Pud și Trofim; Sf. Mc. Crescent și Vasilisa
 16 aprilie, marți, Sf. Mc. fecioare Agapia, Irina și Hionia
 17 aprilie, miercuri, Sf. Mc. Simeon, Ep. Persiei; Sf. Acachie, Ep. Melitinei
 18 aprilie, joi, Sf. Cuv. Ioan, ucenicul Sf. Grigorie Decapolitul; Sf. Ier. Cosma, Ep. Calcedonului; Sf. Mc Ioan din Ianina
 19 aprilie, vineri, Sf. Cuv. Ioan Paleolavritul; Sf. Sfințit Mc. Pafnutie
 20 aprilie, sâmbătă, (+) Sf. Teotim, Ep. Tomisului; Sf. Cuv. Teodor Trihina Atanasie și Ioasaf; Sf. Ap. Zahau (Sâmbăta lui Lazăr – Pomenirea morților)
 21 aprilie, duminică Sf. Sfințit Mc. Ianuarie; Sf. Mc. Alexandra, împărăteasa; Sf. Mc. Filipial; Sf. Mc. Teodor din Perga.
 (+) Intrarea Domnului în Ierusalim (Duminica a VI-a din Post – a Floriilor)

Citatul săptămânii

Dacă toți ceilalți acceptau minciuna pe care Partidul le-o impunea, dacă toate documentele povesteau aceeași gogoriță, atunci minciuna trecea în istorie și devenea adevăr. Cine controlează trecutul, zicea o lozincă a Partidului, controlează viitorul; cine controlează prezentul controlează trecutul. Și totuși, trecutul, deși prin însăși natura lui supus modificărilor, nu fusese niciodată modificat. Orice era adevărat în clipa de față era adevărat dintotdeauna până-ntotdeauna. Era foarte simplu. Nu-ți trebuia decât o nesfârșită serie de victorii asupra propriei tale memorii rebele. (...)

Ce fel de lume pregătim noi? Este exact opusul acelor Utopii hedonistice cretine pe care și le imaginau vechii reformatori. Este o lume a fricii, a trădării, a chinurilor, o lume în care calci în picioare și ești călcat în picioare, o lume care, pe măsură ce se va perfecționa, va deveni nu mai omenoasă, ci mai puțin omenoasă. În lumea asta, progresul va însemna progresul durerii. Vechile civilizații pretindeau că sunt întemeiate pe iubire și dreptate. Civilizația noastră are la temelie ura. În lumea noastră, singurele sentimente vor fi teama, furia, triumful și auto-flagelarea. Vom avea grijă să le distrugem pe toate celelalte.

George Orwell, în 1984

Poza săptămânii

Viitorul este în mâna lor...

Pe copertă: Festivitatea de inaugurare a grădiniței extinse și modernizate din Bătania

Foto: Anca Becan

Dansurile din Micherechi, prezentate la Sanremo și Cannes

Echipa Păstrătorilor de Tradiții „Gheorghe Nistor” din Micherechi, condusă de tânărul *Vasile Pap*, participă în această perioadă, între 8 și 14 aprilie, la Festivalul Internațional Diano Marina – Sanremo (Italia) – Cannes (Franța). La unul dintre cele mai mari festivaluri de dansuri populare din Europa vor participa 30 de echipe folclorice din lume. În cursul șederii dansatorilor români din Micherechi pe litoralul italian și francez, aceștia se vor deplasa și vor dansa pe mai multe scene și vor vizita diferite locuri renumite din zonă. Participarea dansatorilor din Micherechi la festivalul de la Diano Marina–Sanremo–Cannes este finanțată de Primăria din Micherechi.

E.Ș.

Olimpiada națională la limba română

Cei mai buni elevi la disciplina română de la școlile generale românești din Ungaria vor participa pe 16 aprilie, la faza orală a olimpiadei naționale, cunoscută sub numele de OÁTV (Országos Általános Iskola Tanulmányi Verseny) la limba și literatura română și la cultură și civilizație românească. Concursul național de competențe lingvistice în limba română, care se adresează elevilor din clasele 7–8, se va desfășura la sediul ATRU din Jula, cu participarea elevilor de la mai multe școli generale din Ungaria în care se învață limba română.

A.B.

Prezență românească la Festivalul Internațional de Carte de la Budapesta

În perioada 25–28 aprilie 2019, Institutul Cultural Român Budapesta împreună cu Ministerul Culturii și Identității Naționale din România, organizatorul oficial al standului României vor participa la cea de-a 26-a ediție a Festivalului Internațional de Carte de la Budapesta, printr-o serie de manifestări culturale dedicate literaturii române contemporane. Cu programul detaliat vom reveni în numărul următor.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Inaugurarea grădiniței românești din Bătania, după extindere și modernizare

Grădinița românească din Bătania a fost renovată cu sprijinul Statului Ungar și din fonduri europene, obținute de la Fondul European Regional de Dezvoltare prin proiectul TOP-1.4.1-15-BS1-2016-00020. Pentru reparația și dotarea grădiniței au fost alocate 130 de milioane de forinți. În urma implementării proiectului, la grădiniță s-au efectuat lucrări de extindere și modernizare, finalizate recent. Pe 3 aprilie, grădinița îmbrăcată în haină nouă a fost inaugurată în prezența a mai multor oficiali de la Budapesta și reprezentanți din comunitatea românească din Ungaria.

Potrivit moderatorului evenimentului, *Viorica Șutea*, directorul adjunct al Școlii generale și grădiniței „Lucian Magdu” din Bătania, proiectul de extindere a grădiniței, care a fost o necesitate din cauza numărului crescut de copii care frecventează această instituție, a fost înaintat în comun de către grădinița din Bătania, Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria și Consiliul Județean Bichiș. Lucrările de dezvoltare au durat șase luni de zile, iar din 11 martie 2019, grădinița și-a reluat practic activitatea în imobilul modernizat și extins cu o nouă sală, vestiare, grup sanitar nou, cu o nouă sală profesorală și alte renovări necesare cum ar fi instalația de gaz, etc. Au fost achiziționate

și noi echipamente de joacă pentru copii, atât în interior cât și în curtea grădiniței, acestea din urmă vor putea fi luate în folosință doar din luna mai.

Despre realizările importante din viața comunității românești din Bătania, dar și în general, despre realizările din comunitatea românilor din Ungaria, aducând totodată mulțumire statului pentru sprijinul acordat, a vorbit domnul *Traian Kreszta*, purtător de cuvânt în Parlamentul de la Budapesta. Acesta și-a încheiat cuvântarea subliniind faptul că este foarte bine să fii român în Ungaria.

Secretarul de stat *Soltész Miklós*, responsabil cu problemele naționalităților în cadrul Cancelariei Primului Ministru, a felicitat beneficiarii acestui proiect și a subliniat, de asemenea, sprijinul concret pe care Statul Maghiar îl acordă tuturor minorităților din această țară, atât pe plan educațional, cât și cultural și religios, pentru ca cetățenii să își păstreze identitatea în contextul unei Uniuni Europene multiculturale și de menținere a tinerilor în interiorul granițelor țării.

„Împreună cu reprezentanții comunității românești din Ungaria am rezolvat multe probleme, care, de altfel, de decenii întregi ar fi avut nevoie de rezolvare. Guvernul Ungar, împreună cu reprezentanții comunității românești din Ungaria, pot să inaugureze școli, pot să inaugureze grădinițe și instituții culturale, și acest drum este foarte bun, care ajută la dezvoltarea comunității românești din Ungaria. În plus, aceste investiții au și un alt aspect, fiind în interesul comun al relațiilor dintre cele două state: România și Ungaria. Din trecut aducem cu noi foarte multe răni, dar slavă Domnului, că în ultimii câțiva ani aceste răni s-au vindecat, sau cel puțin încercăm să le vindecăm. Avem nevoie de o colaborare, pentru că vedem ce se întâmplă în Europa, unde valorile creștine sunt puse la o parte, iar unele națiuni se străduiesc să se impună asupra altora. Și tocmai de aceea, strădania noastră, dar și a Guvernului Ungar este să ajute comunitatea românească din Ungaria. În același timp vom sprijini și pe mai departe comunitatea maghiară din România”, a mai spus domnul secretar de stat.

La eveniment, copiii celor două grupe care funcționează în grădiniță au încântat publicul cu cântece și dansuri. Iar la final, în semn de inaugurare a lucrărilor efectuate, a fost tăiată panglica de la intrarea în instituție, după care PS Episcop *Siluan*, împreună cu *Marius Vidican*, preotul paroh de la biserica românească din Bătania au făcut o slujbă de sfințire și au stropit spațiile instituției cu Agheasmă Mare.

La evenimentul festiv au mai luat parte *Tircsi Richárd*, șeful Departamentului pentru Naționalități, din cadrul Ministerului Resurselor Umane, de la Budapesta, *Florin Vasiloni*, consulul general al României la Julia, *Tolnai Péter*, vicepreședintele Consiliului Județean Bichiș, *Marjai János*, primarul Bătaniei, *Iulia Olteanu*, directorul Școlii Generale și Grădiniței „Lucian Magdu” din Bătania, *Alexandru Finna*, vicepreședintele Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, *Cheorghe Cozma*, șeful Oficiului AȚRU, precum și mulți alți reprezentanți ai comunității românești din Ungaria și a instituției de învățământ din Bătania.

A.B.

(Continuare în pagina a 12-a)

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

www.
mprp.
gov.ro

Slujire Arhierească la Jaca, în Duminica Sfintei Cruci

În Duminica a 3-a din Postul Mare (31 martie 2019), închinată Sfintei Cruci, Preasfințitul Părinte *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, s-a aflat în mijlocul credincioșilor ortodocși români din Jaca, Protopopiatul Dobrițan, unde a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierească în biserica satului, împreună cu Părintele Paroh *Cosmin Pop* și cu Arhidiaconul *Emanuel Văduva*, de la Catedrala Episcopală din Jula. Răspunsurile la strană, la fel ca în fiecare duminică, au fost date de Doamna Preoteasă *Ecaterina Pop*, iar la slujbă au luat parte credincioși din Jaca, oficialități, ca de pildă dl Viceprimar *Pap József*, sau dl *Galló Ferenc*, Viceprimar al Comunei Medgyesbodzás, precum și oaspeți din Oradea: doamna *Viorica Cherteș*, Președinte Asociației Femeilor Ortodoxe Române din Oradea (AFOREO), *Bianca Diana Popa*, elevă în clasa a 11-a, la Liceul de Artă din Oradea și *Gligor Darius Cristian*, elev în clasa a 3-a la același liceu.

Ierarhul a fost întâmpinat, potrivit tradiției, la intrarea în biserică, de Preotul Paroh și credincioși de diferite vârste, între care s-au numărat și copii, după care a urmat Sfânta Liturghie.

În cuvântul de învățătură, Ierarhul a subliniat valoarea Sfintei Cruci în învățătura creștină, care oferă o altă perspectivă de abordare asupra vieții, prin exemplul Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Care Dumnezeu fiind, nu S-a rușinat să ia asupra Sa firea omenească cu toate neputințele și limitările ei, precum și toate cele smerite, sărace și grele ale lumii acesteia, pentru a le da un alt sens și a Se arăta astfel, de partea omului, așa cum nimeni nu a știut și nu a putut să o facă la fel până la El. Moartea de ocară, cum era socotită moartea pe Cruce, prin Răstignire, nu este evitată de El, și astfel, cu putere dumnezeiască el biruie pe cel mai mare vrăjmaș al omenirii, și anume moartea, dar și suferințele și greutățile lumii acesteia primesc o altă semnificație și abordare, prin Hristos, pentru omul credincios și devin curățitoare de păcate, dacă sunt acceptate de către acesta, care înțelege că viața are și un alt sens, prin iubirea de Dumnezeu și iubirea aproapelui. Toate le pot, împreună cu Hristos, Cel Care mă întărește, dar mai întâi trebuie să mă lepăd de eul meu egoist și să descopăr viața așa cum și Hristos a trăit-o, iar aceasta este esența vieții creștine.

La vremea potrivită, în timpul împărtășirii clerului, eleva *Bianca Diana Popa*, cu vocea ei deosebită, a cântat credincioșilor două pricesne potrivite cu tema acestei duminici: „Jos, sub Crucea răsturnată” și „Cine bate în poartă așa de târziu”, iar la final, elevul *Gligor Darius Cristian*, fratele acesteia, a interpretat la vioară un fragment din Concertul Nr. 3, în Sol Major, Opus 3, de Antonio Vivaldi. Piese muzicale prezentate de cei doi elevi artiști orădeni au fost un cadou de suflet, oferit credincioșilor români din Jaca prin mijlocirea doamnei Președinte *Viorica Cherteș*, care se află în bune relații cu această Parohie de mai mulți ani, organizând aici diferite activități comune, de-a lungul vremii.

La final, Preotul Paroh a mulțumit Ierarhului pentru această vizită misionar-pastorală efectuată la Jaca în vremea Postului Mare, pentru cuvântul de învățătură, binecuvântarea împărtășită și bucuria făcută credincioșilor, care au fost uniți cu mir și au primit anafură. Atmosfera de comuniune a continuat și după aceea, în timpul agapei comune oferite oaspeților din partea Părintelui Paroh.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

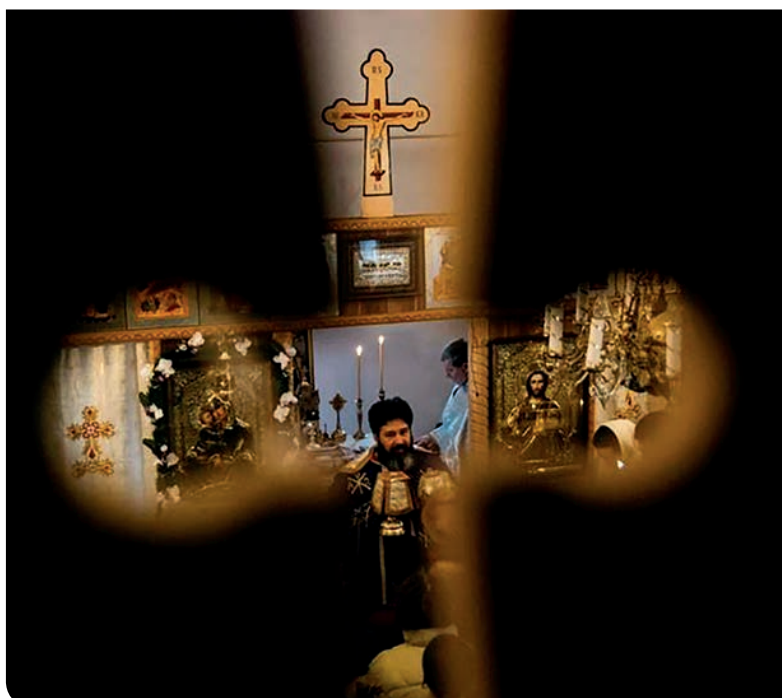

În răbdare se dobândește răsplata

Sfinții niciodată n-au cerut să scape de necazuri. Ci să le dea Dumnezeu răbdare! Deoarece în răbdare se dobândește răsplata. În răbdare se primește cununa mucenicească, nu în bucurie. De aceea să nu deznădăduiască omul. Ai o boală? Ai o tristețe? Lasă-L pe Dumnezeu să te conducă așa cum știe El. Ce ține de noi e să facem răbdare și să zicem: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă!”.

Fiecare om are crucea sa. Suntem creștini și-L avem ca model pe Hristos. El a urcat pe Golgota ...dacă într-adevăr pătimim împreună cu El, ca împreună cu El să ne și slăvim (Romani 8, 17). Însă o spunem (toți). Dar când trebuie să punem în practică aceste cuvinte, e un pic cam greu, un pic cam greu, am zice.

(Gheorghe S. Kroustakakis, *Gheronda Efrem Katunakiotul. Teologul și pedagogul pustiei*, Editura Egumenița, p. 297)

INSUȘIRILE Dragostei după Epistola întâi către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel

1 îndelung rabdă	8 nu se aprinde de mânie
2 este binevoitoare	9 nu gândește răul
3 nu pizmuiește	10 nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr
4 nu se laudă	11 toate le suferă
5 nu se trufește	12 toate le crede
6 nu se poartă cu necuviință	13 toate le nădăjduiește
7 nu caută ale sale	14 toate le rabdă

Curiozități din cărți și ziare de altădată

Un profesor de gimnastică

Revista *Universul literar* a fost suplimentul cotidianului *Universul*, unul dintre primele ziare de informație românești, care apărea la București. *Universul* a fost fondat în 1884 de Luigi Cazzavillan, un jurnalist italian sosit în Vechiul Regat al României în 1877, în calitate de corespondent de război. *Universul* s-a bucurat de o popularitate și de un succes remarcabile, deoarece era o publicație modernă, atractivă, dar ieftină, apărea în primele ceasuri ale dimineții fiecărei zile și avea un conținut divers și folositor.

Ziarul avea mii de abonați, în toate părțile României. Deși după naționalizarea proprietăților private din România, în 1948, publicațiile *Universul* au continuat să apară o vreme sub conducerea unui comitet, în 1953 au fost desființate.

Pe coperta numărului 44, din 13 noiembrie 1893, al revistei *Universul literar*, este un desen care îl reprezintă pe Gheorghe Moceanu, fondatorul educației fizice pentru elevii români. Născut în satul Ormány – Orman (azi în județul Cluj), Gheorghe Moceanu a fost în tinerețe actor și acrobat la circ, dar în urma unui accident a trebuit să renunțe la acrobații și s-a dedicat predării educației fizice și dansurilor populare în școli. În 1862 părăsește Ardealul și trece în Muntenia, urmând să devină primul instructor școlar de sport, din Regatul României. A pus bazele educației fizice, predând la licee din București și Craiova, precum și în școli militare. Moceanu a susținut cu tărie introducerea educației fizice în școlile de fete, principalul său argument fiind că o mamă firavă nu putea naște decât copii bolnăvicioși. De asemenea, el a susținut introducerea dansurilor populare în curricula orelor de gimnastică. În prezent, o stradă din București îi poartă numele, iar în 2008, cu ocazia comemorării a 170 de ani de la nașterea lui Gheorghe Moceanu, școala din satul său natal a fost numită în onoarea lui, fiind dezvelită și o placă spre memoria acestui educator entuziast.

Mihaela Bucin

ILUSTRAȚIILE NOASTRE

Gheorghe Moceanu

Se știe că în anul acesta, guvernul a trimis pe d. Gheorghe Moceanu în America, ca să studieze metoda cum se predă gimnastica acolo. D. sa a vizitat școlile principale de gimnastică din New-York, Filadelfia, Bufalo; apoi a vizitat expoziția de la Chicago, unde a studiat saletile și aparatele de gimnastică. De pretutindeni, d. Moceanu și-a adunat notele necesare pentru a se putea servi de d. Moceanu, la organizarea gimnastice.

Ilustrația de pe pag. 1, luată după o fotografie din New-York, reprezintă pe d. Moceanu, în costum național român.

D. Moceanu s'a născut în an. 1835, în satul Ormány din Transilvania. Clasele primare le-a făcut la Dej și Gherla, cu o mică întrerupere între anii 48—50, din cauza revoluției. Liceul l'a urmat în Cluj, unde în anul 1860 a terminat cele 8 clase. A jucat și pe scena teatrului din Cluj și a fost acrobat în "cercul lui Karel". La 1860 a fost numit maestru de gimnastică la cele 3 licee (catolic, reformat și luteran) din același oraș. La 1862 a venit în București și în urma concursului a fost numit profesor de gimnastică la liceul Matei-Basarab, la Sf. Sava, școala normală Carol I (1867), la societatea de gimnastică și d. la secol, (1868) și la Școala de ofițeri (1879). Sub Cuza-vodă a jucat pe scena teatrului Național. Cu elevii săi Petrescu, Velescu, Iulian, care a fost primul său elev d. d. d. etc., a dat diferite reprezentații. La 1878 a jucat la expoziția din Paris, și la 1882 pe scena teatrului Manzoni din Roma, cu elevul său Velescu și cu elevele Adela și Julietta; la 1884 a jucat în Madrid; la 1888 a vizitat cu Velescu India.

La 1890 Moceanu singur a vizitat Londra ca să studieze dansurile și gimnastica engleză.

Pretutindenea d. Moceanu, a fost foarte bine primit și a secerat aplauzele bine meritare ale publicului.

Tabără de dansuri populare la Micherechi

În perioada 22–26 iulie, în localitatea Micherechi va avea loc o tabără de dansuri tradiționale românești, acest proiect fiind inițiat de către *Anamaria Marc Ruja* și instructorul de dansuri *Patyi Zoltán*, care se vor ocupa de predarea dansurilor populare. Sunt așteptați să participe copii și tineri cu vârste între 7–18 ani, care doresc să ia contact sau să-și aprofundeze cunoștințele despre cultura tradițională românească, în special asupra celei de dans popular. Înscrierile se pot face până la 1 iulie 2019, la Primăria localității Micherechi sau la numărul de telefon 06-70/426-0531. Participarea la tabără este gratuită.

Doina și Călușarii, la Festivalul Pont din Budapesta

Cunoscutul țambalist *Balogh Kálmán* și trupa *Fitos Dezső Társulat* vor prezenta două elemente tradiționale din România înscrise în patrimoniul imaterial al UNESCO, Doina și Călușarii, la Festivalul Pont din Budapesta, care se va organiza pe 14 aprilie. Festivalul Pont va fi organizat la Várkert Bazár (Piața Ybl Miklós, nr. 2–6, 1013 Budapesta).

Oferiți

1+1%

din impozit pentru scopuri românești!

**Uniunea Culturală
a Românilor din Ungaria**
Magyarországi Románok
Kulturális Szövetsége
19058283–1–04

**Fundația Corului Român
„Pentru Muzica”**
„Pentru Muzica” Román Kórus
Alapítvány
18376146–1–04

**Fundația „Lucian Magdu”,
Bătania**
„Lucian Magdu” Alapítvány
(Battonya)
18370188–1–04

**Asociația pentru Românii
din Aletea**
Eleki Románokért Egyesület
18390234–1–04

**Asociația de Dans
a Păstrătorilor de Tradiții
Românești
din Aletea**
Eleki Román Hagymányörző
Táncgyesület
18382529–1–04

**Asociația Culturală Română
„Mihai Purdi”**
„Mihai Purdi” Román Kulturális
Egyesület
18390416–2–04

**Asociația Românilor
din Otlaca-Pustă**
Pusztatottlakai Románok
Egyesülete
19062004–1–04

**Biserica Ortodoxă Română
din Ungaria**
Cod tehnic:0293

Cum s-a născut poporul român? (10)

Neagu Djuvara

Cum s-au amestecat slavii cu valahii

Acum v-am spus că tuturor neamurilor vecine cu strămoșii noștri daco-romani li s-au zis vlahi sau valahi, așa că îi vom numi și noi la fel până la amestecul lor cu unele dintre semințiile ce au trecut prin țara noastră, din care au ieșit, cu vremea, limba și națiunea română. Să vedem mai întâi cum au pătruns slavii în toată Peninsula Balcanică și, de asemenea, în părțile noastre, dar în număr mai mic.

Am vorbit mai sus de „năvălirea barbarilor”. Expresia asta trebuie să vă evoce îndată sălbătice razii a zeci de mii de călăreți năprasnici, care ard satele, cuceresc orașele,ucid fără milă locuitorii, cu femei și copii cu tot... Aceasta e cu adevărat – în invaziile hunilor de pildă, porniți numai pe pradă și distrugere – nimicire a tot ce e străin. Dar au fost și alte mișcări de populații, mai domoale, mai încete. În cele din urmă, Imperiul Roman a fost minat și dărâmat mai puțin de atacuri pustiitoare ca ale hunilor, și mai mult de lenta penetrație a hotarelor lui a zeci de neamuri, fiecare cu zeci sau sute de mii de suflete, popoare întregi mâinate de regii sau căpeteniile lor, cu bărbați înarmați, dar și cu femei, copii și bătrâni, cu sculele și căruțele lor, cu vitele și caii lor, familii, clanuri, triburi întregi în căutare de noi locuri de așezare. Așa că acele gigantice mișcări de populații, care în câteva sute de ani va năpădi cea mai mare parte a teritoriului imperiului și va sfârși prin a pune capăt străvechiului și falnicului stat roman, i se cuvine mai curând numele de “migrație a popoarelor” decât cel de „năvălire a barbarilor”.

Slavii, înmulțindu-se peste măsură în locurile lor de sălaș și auzind de belșugul de dincolo de limes-ul roman – care, în linii mari, urma în Europa cursul Dunării, de la izvorul din Germania de vest și până la vărsarea în Marea Neagră –, au început să se urnească încetul cu încetul, în grupuri mai mici sau mai mari, pătrunzând dincolo de limes în căutarea de noi locuri de așezare. Adesea erau respinși sau luați în robie fie de triburile germanice, fie de romanii în interiorul imperiului.

Și, cu acest prilej, să vă învăț ceva extraordinar: de la numele acesta generic de popor slav s-a născut cuvântul sclav, adică rob, fiindcă italienii nu pot pronunța grupul „sl” fără să-i strecoare la mijloc un „c”!

V-am spus că vă învăț ceva extraordinar?

Dar pe măsură ce Roma a slăbit și nu și-a mai putut apăra granițele, slavii au profitat de dezordini, de războaiele cu goții, de pustiirile pricinuite de huni, și au pătruns tot mai mulți și tot mai adânc în regiunile răsăritene ale imperiului, sau în preajma lor: în Panonia (Ungaria de azi), Dacia, Dalmația (Croatia și Serbia), Moesia și Tracia (Bulgaria). Cu vremea, au devenit mai îndrăzneți și au luptat cu împărăția bizantină (adică fosta parte răsăriteană a Imperiului Roman) pentru a fi lăsați să se stabilească pe locurile Iugoslaviei moderne. Iar, cum vă spuneam mai sus, când au ajuns în Europa, pe la mijlocul veacului al VI-lea, adică aproximativ în anul 550, avarii, foarte războinici și foarte bine organizați, s-au așezat la rândul lor în pusta panonică cu hergheliile lor cu tot. Și atunci slavii din mai toate împrejurimile Panoniei – în termeni actuali, Moravia, Slovacia, România, Iugoslavia – s-au supus de bunăvoie kagan-ului, adică împăratului avar și, însușindu-și arta războiului de la acești nomazi fioroși, i-au însoțit în toate incursiunile lor înăuntrul Imperiului Bizantin.

Au fost clipe de mare primejdie pentru Imperiul Bizantin. În anul 597 p. Chr., avarii și slavii au asediat marele oraș Salonic (Thessaloniki, în limba greacă) și, pentru că n-au izbutit să ia cetatea apărată de jur-împrejur cu ziduri puternice, localnicii au zis că-și datorau salvarea intervenției Sfântului Dumitru, patronul spiritual al orașului. Iar în anul 626, pe când împăratul Bizanțului se lupta în Răsărit, în Asia, în mare înclăstare cu regele perșilor, avarii au asediat Constantinopolul și au fost cât pe ce să-l cucerească. Retragerea lor după câteva săptămâni de lupte a fost atribuită de creștini – căci avarii erau păgâni! – unei intervenții cerești a maicii Domnului. (Dacă mergeți să vizitați minunatele noastre mănăstiri din Bucovina, veți putea vedea zugrăvită pe frescele exterioare ale câte unui perete de biserică scena acestui asediu și apariția miraculoasă a Sfintei Fecioare sus pe ziduri... Numai că ostașii care impresoră cetatea poartă turbane și trag cu tunul, ca turcii care au cucerit Constantinopolul în 1453!... Așa se împletesc legenda și credința cu istoria trăită.)

Așadar, slavii mânați de avari pătrund adânc în peninsula Balcanică. Ei însă nu fac, ca avarii, doar razii pentru pradă, pentru a se întoarce la locul lor din Panonia. Slavii se așează acolo unde ajung și nu mai pleacă. Astfel, au năpădit toată Iugoslavia modernă, viitoarea Bulgaria (vechea

Tracie) și Macedonia. Ba au mai ajuns și în depărtările Peloponezului, acea mare peninsulă a Greciei continentale (care se vede pe hartă ca o mână cu doar patru degete, intrând în albastrul Mediteranei). Acolo, când se va mai întrema Imperiul Bizantin în veacurile următoare, se va întreprinde o îndelungată și tenace acțiune de re-elenizare a provinciei, astfel încât din prezența slavilor nu vor mai rămâne decât câteva nume de locuri. Chiar pentru desemnarea întregii provincii a Peloponezului s-a folosit timp de veacuri, în toate limbile, un termen slav: Morea.

La noi, adică în spațiul carpato-dunărean, lucrurile s-au petrecut altfel. Transilvania, Moldova, Muntenia (Valahia), cu imensele lor păduri, nu erau drumul direct pentru a te apropia de bogățiile Constantinopolului și ale împărăției. Un astfel de drum trecea de-a lungul Mării Negre, prin sudul Basarabiei și Dobrogea, dar pe acolo s-au scurs alte seminții, ca sciții (iranienii) sau, mai târziu, proto-bulgarii, iar apoi tătarii, deci nu slavii. Slavii au mers mai curând din Panonia (Ungaria) către sud. Totuși, ei au pătruns și în părțile noastre, cam peste tot, așezându-se mai cu seamă prin văile râurilor și în câmpii potrivite pentru agricultură.

În documente târzii, rusești sau ungurești, din secolele X-XII, avem dovada că atunci mai erau încă așezări slave pe tot teritoriul nostru. Și apoi nu vedeți câte nume de râuri, de locuri și orașe ne-au lăsat? Ialomița, Dâmbovița, Prahova, Ilfov, Neajlov, Milcov, Bistrița, Târnava etc. Apoi Craiova, Târgoviște, Slatina, Râșnov, Brașov etc. Toate acestea sunt nume slave! Deci nu ne putem închipui că ei doar au trecut prin locurile noastre și s-au dus mai departe. De asemenea ne-au lăsat multe cuvinte din viața satului și a muncilor agricole: ogradă, prispă, islav, luncă, dumbravă, movilă. Plugul și grebla sunt de asemenea slave, ca și numele unor oră-tănii precum gășca și lebăda, sau al altor mici viețuitoare ca veverița sau cârțița. Toate aceste sunt semn că numeroase grupuri slave trebuie să se fi așezat statornic nu departe de populația valahă, care a rămas legată de pământ încă de pe vremea romanilor. Dar în primele veacuri ei încă nu se amestecaseră. Valahii, păștiți cu ceilalți nomazi mai agresivi, s-or fi ținut multă vreme mai deoparte. Există și un râu căruia până mai ieri i se zicea Răpedea de la izvor până spre câmpie, iar de-acolo i se spunea Bistrița, ceea ce în limba slavă înseamnă tot repede! Ce vă spune asta? Că valahii se țineau mai la munte și încă nu se amestecau cu slavii nou veniți, care pusese mâna pe câmpia rodnică!

Dar în Muntenia, v-ați întrebat vreodată de ce avem un județ cu numele de Vlașca, și de ce aveam până în plin secol XIX o imensă pădure la nord de București, căreia i se zicea Codrul Vlăsiei? Acestea erau nume date de locuitorii slavi unor regiuni locuite numai de valahi! Vlașca înseamnă valaha, iar Vlăsia se trage din vlasi, care în limbile slave e plurarul de la vlah. Deci: Codrul Valahilor!

Câtă vreme avarii au fost puternici, neînvinși în reduta lor din pusta Panoniei, ei i-au ținut pe slavi și pe valahi într-un fel de dominație sau vasalitate (dar e mai potrivit să nu folosim acest cuvânt înainte să fi apărut sistemul feudal, în Occident, prin veacurile X-XI). Și iată că, deodată, spre sfârșitul secolului al VIII-lea, în jurul anilor 795–796, imperiul avar se prăbușește sub loviturile marelui rege cuceritor Carol cel Mare, rege al francilor, domnitor și peste teritoriul actual al Franței și Germania și peste cel al Italiei de azi. Acesta va fi încoronat de Papă împărat în anul 800 p. Chr., reînființându-se în intenția papalității Imperiul Roman de Răsărit. E bine să știți că pe acest mare împărat francezii îl numesc Charlemagne (contragere a latinescului Carolus Magnus), iar nemții Karl der Grosse. Și ce credeți că a ieșit din acest nume prestigios, Karl, nume de rege la slavi (Kralj), la unguri (Király) și la români (crai)? Vedem de aici, ca și în cazul numelui lui Cezar, ce răsunet nemaipomenit îl au numele oamenilor de excepție în imaginația popoarelor.

BACALAUREAT
2019

5

Dragi elevi,
prin serialul pe care îl por-
nim cu acest număr dorim să
venim în ajutorul vostru în ve-
derea pregătirii pentru exam-
nul de bacalaureat la Limba
și literatura română. Săptămă-
nă de săptămână, până la
momentul examenului, vă vom
oferi în această pagină o serie
de rezolvări alternative în abor-
darea unor posibile teme de
bacalaureat. Aceste materiale
nu vin să înlocuiască cunoștin-
țele predate de profesori în ca-
dru orele de română, ci doar
să completeze, să dea o mână
de ajutor la pregătirea elevilor.
Sperăm să fie de mare folos!

Copilăria, o retrospectivă nostalgică în romanul
„Amintiri din copilărie” de Ion Creangă

Ion Creangă

plărilor și evenimentele nu sunt
relatate în ordine cronologică ci
sunt selectate fapte ce devin mo-
mente de referință în conturarea
personajului principal. În prima
parte a cărții, Ion Creangă, adult,
începe relatarea amintirilor din
propria copilărie, a întâmplărilor
petrecute cu mult timp în urmă,
într-un spațiu familial, satul natal.
Partea a doua începe cu un lirism
nostalgic și o autocaracterizare
plină de bucurie. Toate aducerile
aminte reînvie chipul mamei sale
care, cu adevărat că știa *multe și
mari minunății*.

Poate că nicio altă operă lite-
rară nu definește mai bine joaca
din vremea copilăriei, așa cum
este ea conturată în *Amintiri din
copilărie*, ca perioadă lipsită de griji, când lipsurile și greutățile nu au
pentru copii niciun fel de importanță. Singura preocupare la această
vârstă fericită este, așadar, joaca inventată și imitativă. Întâmplările
și pozele care au alcătuit fericita copilărie a lui Nică fac parte din
amintirile naratorului, care le povestește cu umor și bună dispoziție
în celebrele episoade cunoscute sub numele de *La scăldat*, *Pupăza din
tei*, *La cireșe*. Partea a treia a romanului începe cu un monolog dialogat
al autorului cu propria sa conștiință, încărcat de aceeași autoironie,
prilej cu care Creangă descrie satul Humulești și împrejurimile acstuia,
făcând referiri și la istoria acelor locuri, cu domnitorii și mitropoliții care
s-au rânduie la scaunul Moldovei și care cu siguranță au trecut măcar
o dată prin Humulești. În acest capitol Nică este adolescent, urmează
cursurile școlii Domnești din Târgu Neamțului, apoi pe cele de la Școala
de Catihet din Fălticeni. Desprinderea de sat se realizează pentru o
perioadă mai lungă. În acest timp cititorul urmărește procesul formării
lui Nică, raporturile sale cu viața socială, cu noii colegi de școală, printre
care Ion Mogorogea, vărul său, Gâtlan, Trăsnea, Oșlobanul, împreună
cu care stătea în gazdă la Pavel Ciubotaru, unde își aduceau merinde
(provizii) de acasă și se îngrijeau iarna de lemne de foc. Accentele ironice
se îndreaptă aici spre *fabrica de popi* din Fălticeni, spre deprinderile
necinstite ale unor membri din tagma preotească sau monahală, spre
manualele școlare aride și spre învățarea mecanică. Toate acestea dau
tabloului o imagine realistă asupra școlii românești din acea perioadă.
Partea a patra a cărții debutează cu exprimarea tristeții personajului
principal care în anul 1855 este silit să-și părăsească satul natal pentru
a merge la seminarul de la Socola. La începutul acestui capitol este
fixat atât timpul desfășurării acțiunii (toamna anului 1855) cât și lo-
cul desfășurării evenimentelor (satul Humulești). Nică este puternic
legat de *Ozana cea lin curgătoare*, *limpede ca cristalul*, de familia sa și de
obiceiurile și tradițiile satului natal, știa cântecele lui Mihai scripcariul
(lăutarul), participa cu însuflețire la șezători, clăci, hore și la toate
petrecerile din sat. Cu umorul său binecunoscut, Creangă apelează
la o zicătoare care le plăcea humuleștenilor și pe care o spuneau cu
voioșie: *Să dea Dumnezeu tot anul să fie sărbători și numai o zi de lucru, și
atunci să fie praznic și nuntă*. La toate aceste minunății ar fi trebuit să
renunțe dacă era silit să se ducă la Socola și pe el nu-l lăsa inima să
plece printre străini, să-și părăsească satul natal și prietenii. Era de fapt
visul mamei, al Smarandei Creangă să-și vadă copilul preot. Părăsirea
satului constituie dezrădăcinarea definitivă a lui Nică din universul
humuleștean, părăsirea copilăriei iar sosirea la Socola simbolizează
lumea necunoscută în care urmează să intre Nică.

Amintiri din copilărie este un roman autobiografic în care este prezen-
tat procesul educației și al experienței dobândite de Nică, Ion Creangă
fiind scriitorul care lasă posterității primul roman al copilăriei țărănești.

dr. Szabó Zsolt, Catedra de română din Seghedin
(Institutul Limbii Române)

Ion Creangă s-a născut la 1 martie 1837, în localitatea Humulești din
județul Neamț, după cum el însuși afirmă în *Fragment de biografie*. Data
nașterii scriitorului este incertă, o altă variantă o reprezintă data de
10 iunie 1839, conform unei matricole de nou-născuți din Humulești.
Familia lui Ștefan al Petrei Ciubotaru, tatăl și al Smarandei Creangă,
mama, număra opt copii. În 1847 începe școala din satul natal după
care mama sa îl încredințează bunicului David Creangă din Pipirig,
care-l duce pe valea Bistriței, la Broșteni, unde își continuă studiile.

Șase ani mai târziu, în 1853 este înscris la Școala Domnească din
Târgu Neamț sub numele Ștefănescu Ion. Doi ani mai târziu este înscris
la Școala catihetică din Fălticeni unde apare sub numele Ion Creangă,
nume pe care l-a păstrat tot restul vieții. După desființarea școlii din
Fălticeni este silit să plece la Iași, după dorința mamei care voia să-l
vadă preot, absolvește cursul inferior al seminarului *Veniamin Costachi*
și devine dascăl și diacon la diferite biserici din Iași. În anul 1867 este
publicat primul abecedar conceput de Creangă, intitulat *Metodă nouă de
scriere și citire*, iar în 1871 publică un manual de citire intitulat *Învățătorul
copiilor*, unde inserează trei povestiri: *Acul și barosul*, *Prostia omenească*
și *Inul și cămeșă*. În acea perioadă se împrietenește cu Mihai Eminescu,
atunci revizor școlar la Iași și Vaslui. La îndemnul lui Eminescu frecven-
tează societatea *Junimea*, unde citește din scrierile sale iar în paginile
revistei *Convorbiri literare* publică *Soacra cu trei nurori* și *Capra cu 3 iezi*.

Tinerețea lui Creangă este bine cunoscută publicului larg prin prisma
operei sale capitale *Amintiri din copilărie* (1879), un Bildungsroman, adică
un roman al devenirii, al creșterii și formării unui personaj, urmărit în
evoluția sa, pe fundalul unor medii diferite, realizând totodată și un
tablou al epocii pe care a trăit-o Nică. Cartea este alcătuită din patru
capitole iar tema principală este evocarea vieții satului românesc din a
doua jumătate a secolului al XIX-lea și anume a satului Humulești, me-
diul social în care Nică evoluează de la copilărie la adolescență. Întâm-

„Pupăza din tei”, scenă din filmul Amintiri din copilărie

Rețete de post

Pentru a găti de post este nevoie doar de puțină imaginație pentru ca postul să fie ținut mai ușor. Preparatele care nu conțin carne iau un timp mai redus de pregătire, sunt mult mai sănătoase și ajută la detoxifierea organismului. În general, în vechime, postul era mult mai aspru decât în prezent. Toate zilele erau de ajunare, adică abținere completă de la orice mâncare și băutură până în ceasul al nouălea din zi, spre seară. Exceptate de la ajunare erau doar zilele de sâmbătă și duminică. În prezent, gospodinele inventează fel de fel de rețete pentru a trece cu bine peste perioada de post. Vă prezentăm și noi în cele ce urmează câteva rețete de preparate bune și ușor de gătit.

Ciorbiță reconfortantă

Ingrediente: tarhon, piper, sare, 3 cartofi, 1 conopidă mică, 100 g fasole verde congelată, 1 țelină potrivită, 1 dovlecel, 2 ardei grași, unul roșu și unul verde, 1 păstârnac, 2 morcovi, chimen, pătrunjel verde.

Mod de preparare

Legumele se curăță, se spală bine și se lasă la scurs. Morcovii, ardeii, păstârnacul și țelina se taie cubulețe. Dovlecelul se taie rondele nu foarte subțiri. Cartofii se taie cuburi. De la conopidă, se desprind cu grijă numai buchețelele, care se opăresc apoi, câteva minute, în apă cu sare. Într-o oală pentru ciorbe, de aproximativ 5 l, se pun la fiert legumele. Se lasă 30 de minute, la foc potrivit. Se adaugă puțină sare, un praf de piper, o linguriță de tarhon, o linguriță de chimen. Se acoperă cu un capac și se lasă măcar 15 minute înainte de servi-re. Se servește caldă sau rece, garnisită cu pătrunjel verde tocat fin.

Spaghete de post

Ingrediente: 350 g spaghetti durum, fără ou, 65 ml ulei măslin extravirgin, 4 căței de usturoi mari, tocați fin, 800 g roșii decojite, 75 g măsline (fără sămburi și tocate), 1 linguriță capere, 1 linguriță oregano uscat, 1/2 linguriță piper, 2 lingurițe pătrunjel proaspăt tocat, sare după gust și tofu sau cașcaval vegetal pentru decor.

Mod de preparare: Se fierb pastele după care se pregătește sosul. Se încinge uleiul într-o tigaie, la foc mediu. Se adaugă usturoiul tocat, se sotează timp de 1 minut. Se adaugă apoi roșiile decojite și tocate, măslinele (tăiate la alegere sau lăsate întregi, fără sămburi), caperele, praful de oregano și piperul. Se lasă sosul să de formeze și să se îngroașe la foc mediu spre mic (aproximativ 8 minute). Se azonează cu sare după gust. Când pastele s-au făcut, se scurg de apă, se toarnă 1 lingură de ulei de măsline peste ele și se învârt ușor oala pentru a le „îmbrăca” în ulei. Se combină pastele cu sosul și pătrunjelul proaspăt tocat. Se mai lasă puțin pe foc, amestecând ușor, timp de 3 minute.

Vinete umplute

Ingrediente: 2 vinete mari, 8 cartofi, 100 g măsline negre nesărate, 100 g măsline verzi, 1 praz, 2 ardei roșii, 1 ardei verde, 1 legătură pătrunjel, 200 g orez, sare de mare.

Mod de preparare

Se clătește orezul în câteva ape, apoi se pune la fiert în 600 ml de apă. Se lasă la foc mic. Se curăță și se spală cartofii, se taie cubulețe și se pun să fiarbă în apă cu sare, la foc potrivit. După ce au fiert, se scot, se scurg și se amestecă cu un praf de sare și un strop de ulei. Se garnisesc cu pătrunjel verde tocat mărunt. Se curăță ardeii și prazul, se taie cubulețe și se adugă în orez. Se amestecă, se potrivește cu sare și o picătură de ulei și se bagă câteva minute în cuptor. Vinetele se taie în jumătăți, pe lung, se scobesc de miezul cu semințe și se sarează puțin. Se bagă apoi la cuptor, câteva minute, să se rumenească. După ce toate componentele sunt pregătite, se umplu vine-tele cu orezul cu legume, se ornează cu verdeață, rondele de măsline și se servesc cu garnitură de cartofi natur.

Fantezie de ananas

Ingrediente: 570 g ananas zdrobit în suc propriu, 390 g lapte de cocos/frișcă de cocos, foaie de plăcintă, 1-2 fiole esență de vanilie, 1/4 linguriță de sare, 2 linguri extract de stevie, opțional 3 linguri ulei virgin de cocos.

Mod de preparare: Cel mai gustos și ușor desert de post, pe care îl poți servi chiar și în timpul curelor de slăbit, deoarece nu conține zahăr. Îți ia doar 5 minute să îl faci, după pașii de mai jos. Se coc foile de plăcintă. Într-un bol mare, se amestecă toate ingredientele și se mixează bine până se obține o cremă mătăsoasă și omogenă. Se toarnă apoi totul uniform peste foile de plăcintă se dă la frigider pentru 2-4 ore.

Vizita Papei Francisc în România – certificat de europenitate

Europa, ca substanță civilizațională, ca matrice a exploziei creștinismului și filosofiei, ca laborator al democrației și al bunăstării sociale, e un spațiu devenit comun în istoria recentă prin participarea a cât mai multor persoane la masa drepturilor și libertăților cetățenești. E un spațiu în care drepturile minorităților, în special după tragedia Holocaustului, au fost din ce în ce mai corect articulate, atât la nivel legislativ, cât și în practica autorităților publice.

România, blamată și blamabilă pentru multe dintre politicile pe care nu reușește să le pună în practică, e însă o țară care nu are cum să fie restantă la nivelul politicilor față de minoritățile naționale. Încă de dinainte ca modernitatea să-și facă simțită prezența în spațiul românesc, diferite etnii și confesiuni și chiar religii au coexistat pașnic, adesea chiar în lipsa unui cadru normativ de tip legislativ impus prin respirația puternică a organizațiilor internaționale.

Toleranța românească, atent punctată de mai toți călătorii străini prin zonele locuite de români de-a lungul timpului, ba chiar și invitația naturală a românilor către dialog constructiv cu alte popoare sunt ontologice nouă, românilor. Astăzi, cadrul legislativ referitor la protecția minorităților este unul care nu ridică probleme de excluziune și nu lasă loc de instrumente de intoleranță din partea etniei majoritare.

Să ne aducem aminte că, în anul 1999, majoritatea țărilor ortodoxe au primit cu multă suspiciune vizita Papei Ioan Paul al II-lea în România. Istoria a avut propria ei rațiune când, în mai 1999, un Papă catolic și nelatin a vizitat, după aproape un mileniu, o țară ortodoxă și latină. Coincidențele încrucișate au fost rezultatul unui mers al istoriei care evidențiază, din ce în ce mai pregnant, faptul că România are resursele construirii unui ethos democratic, chiar dacă la acel moment nu era dublat și de capacitatea de a produce bunăstare. Timpul a trecut în favoarea deschiderii românilor către ceilalți. Am călătorit în occidentul catolic și protestant, am lucrat în orașe unde am avut acces la joburi decente, dar n-am reușit să străpungem stratificarea etnică preexistentă acolo. Am devenit poate și mai frustrați decât în țară, însă nu ne-am pierdut toleranța și deschiderea față de ceilalți.

Dacă în această perioadă România deține președinția Consiliului Uniunii Europene este pentru că rotativa a căzut în dreptul nostru. Nu este un semn al europenității decât în măsura în care confirmă apartenența noastră la familia Uniunii Europene.

Vizita Papei Francisc, în schimb, este o confirmare a europenității noastre mai ales prin punctele și locurile pe care le va bifa: Bucureștiul dominant ortodox și în care se află totodată „centrul formal” al Bisericii Romano-Catolice din România, Blajul – loc al martiriului românesc, expresie a începuturilor democrației românilor și sinteză a creștinismului hibrid răsăritean și apusean, Iașiul – locul celei mai dinamice Episcopii Romano-Catolice și Șumuleu-Ciuc – locul în care se adună

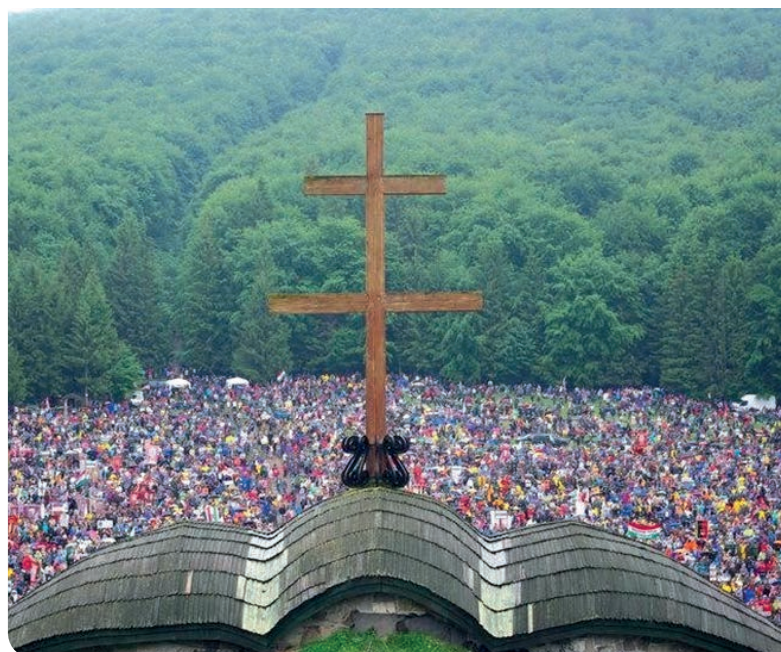
**Papa Francisc va face o călătorie apostolică
în România în perioada 31 mai – 2 iunie 2019**

anual poate cel mai mare număr de catolici din Europa. Șumuleu-Ciuc nu este doar dovada palpabilă a faptului că secularizarea deplânsă în universitățile europene începând cu anii 1960 nu s-a instalat peste tot, dar este totodată și un loc al cultivării toleranței creștinilor prin supunerea logicii etnico-naționaliste în fața identității religioase. La Șumuleu-Ciuc, ca și în alte locuri din Europa, printre care Cetatea Vaticanului nu trebuie uitată, identitatea religioasă este mai importantă decât cea etnică sau chiar națională.

Desfășurat în România, într-o zonă locuită mai ales de etnici maghiari, pelerinajul anual de Rusalii de la Șumuleu-Ciuc reunește cetățeni europeni în special din țările din Europa Centrală și de Est. Este un loc în care politicile pentru minorități se resemnează în fața forței credinței creștine, iar barierele moderne, birocratice, operaționalizate de puterea despotică a statelor pălește în fața credinței.

Așadar, vizita Papei Francisc este momentul maxim de europenitate al acestui an – momentul în care, cu toții, trebuie să redescoperim Europa în inima României, o Europă care nu se epuizează în centrele de putere birocratică de la Bruxelles sau București. Șansa noastră este aceea de a pregăti această vizită, chiar dacă lipsită de impactul celei din anul 1999, ca pe o sărbătoare a națiunii române mature, care recent și-a sărbătorit 160 de ani de statalitate modernă și 100 de ani de la aducerea majorității românilor în granițele aceleiași țări. O națiune română care, asemenea Bisericii, include, nu exclude diferite etnii și categorii sociale, o națiune care chiar dacă nu și-a format încă propriile capacități de a extinde bunăstarea socială la toate categoriile sociale, reușește din plin să dezvolte empatie democratică cu orice fel de etnie, religie și tradiție care nu contravin europenității noastre.

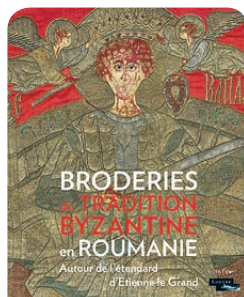
(Sursa: Historia.ro)

Prima expoziție a României la Muzeul Luvru din Paris

La invitația Muzeului Luvru din Paris, în perioada 17 aprilie – 29 iulie 2019, Muzeul Național de Artă al României, împreună cu Muzeul Național de Istorie al României, Arhivele Diplomatice ale Ministerului Afacerilor Externe și cu Mănăstirile Putna, Sucevița și Sfinții Trei Ierarhi din Iași, va participa la organizarea expoziției „Broderii de tradiție bizantină din România. În jurul stindardului lui Ștefan cel Mare”. Evenimentul este unul istoric, fiind prima expoziție de artă românească la Muzeul Luvru, iar capodoperele broderiei românești vor fi prezentate în chiar inima galeriei medievale a acestuia, printre cele mai valoroase opere artistice ale umanității.

Expoziția se centrează pe imaginea-simbol a steagului de luptă cu chipul Sfântului Gheorghe, brodat în urmă cu peste 500 de ani și oferit de Ștefan cel Mare mănăstirii Zografu de la Muntele Athos. Recuperat în timpul Primului Război Mondial de armata franceză și restituit României

în cadrul unei ceremonii solemne ce a avut loc în 1917, la Universitatea Sorbona, acesta devine emblematic pentru dinamica relațiilor culturale dintre România și Franța din ultimul secol. Alte 26 de broderii, datând din 1437 până la sfârșitul secolului al XVII-lea, vor completa discursul tematic al expoziției dedicat rolului magistrat pe care l-au asumat artiștii și mecena din Țările Române în conservarea tradițiilor artistice bizantine. Vălurile liturgice sau decorative care se vor expune acum, elementele vestimentare sau excepționalele portrete brodate pe acoperămintele de mormânt moldovenești vor aduce în fața publicului mesajul cel mai autentic și mai expresiv al culturii medievale românești.

Expoziția face parte din Sezonul România-Franța, fiind evenimentul care încheie magistral această serie unică de schimburi culturale și este inclus totodată în suita de manifestări dedicată promovării României cu prilejul preluării de către România a președinției Uniunii Europene.

Integramă

Concurs...

CERE ÎN PLUS CONCURS	TRAGE CU SĂGETI COLECTIV COMPLET	ARMA ALBINEI MIEZUL PROBLEMEI	CÂNTEC DE PASĂRE CUVINTE DE APRECIERE	CONCURS
▶	▼	▼	▼	▼
ARS ÎN FURNALE OFERIT GRATIS	▶		SCRIE CU PASTĂ PENTRU FIECARE	▶
▼▶		A SCOATE DIN FIRE CONCURS DAT	▼	
	SCĂPAT DE EFORT CONCURS	▶		CURATĂ CA LACRIMA
▼	ZDRENTE NU ȘTIE DE MILĂ	▶		▼
RECEI A GĂTI CU GUST	▶		TRAGE CU FOC O DUCE GREU	▶
▶		LICHID INJECTAT ATAC CENTRAL	▶	CLOPOTEI LA UȘI
MANTIA IERNII A CĂRA	▶		SERVICIU IDEAL CONCURS DAT	▶
▶	DIN NOU O FEMEIE OARECARE	▶		DRUM PRIN SAT
AȘEZAT DEASUPRA ȚEAVĂ	▶	CU O ZI ÎNAINTE CALAPOD	▶	▼
▶		▼		
LITERE MICI BĂRBAT CU COPII	▶		FOC DE TABĂRĂ SETEI	▶
▶	A ȚINE COMPANIE	▶	▼	
CRESCUTE ÎN TURMĂ PERIOADE ISTORICE	▶	VIAȚA DE ZI CU ZI	▶	

Dezlegarea acestei integrame o găsiți în numărul următor!

Glume

Se spune că atunci când a făcut lumea, Dumnezeu a răsturnat sacul cu minuni în locul unde este acum România. Uimit și puțin șocat de bunăvoința excesivă a Stăpânului său, un înger îl întreabă:

– Ce faci Preasfințite, le dai prea multe!!!

La care Dumnezeu îi răspunde:

– Stai să vezi ce conducători le dau!

Copilul vine de la școală și își întreabă tatăl:

– Tată, unde sunt Carpații Meridionali?

Tatăl, scărpinându-se pe burtă, zice:

– Nu știu, întreab-o pe mă-ta că ea a făcut curat prin casă.

Soția îl întreabă pe soț:

– Scumpule, dacă m-aș îneca în lac, ce-ai face?

– Aș alerga în satul vecin după ajutor.

– Dar satul vecin e așa departe...

– Scumpo, pentru tine aș alerga și mai departe.

Vine ginerele acasă, își scoate cămașa, se întoarce cu spinarea la soacră-să și spune:

– Scui-pă!

– Ce ai, ți-e rău? Cum pot să scui-p eu ginerele?!

– Am zis să scui-pi, scui-pă!

– Dar de ce?

– Doctorul a spus că reumatismul se tratează cu unguent pe bază de venin de viperă!

Un om disperat se adresează unui alt om de pe stradă:

– Nu vă supărați! Spuneți-mi, vă rog, unde este fabrica de pâine?

– Nu mă supăr. Este lângă fabrica de confecții.

– Și vă mai rog să-mi spuneți unde este fabrica de confecții?

– Lângă fabrica de pâine.

Omul nostru nervos întreabă:

– Bine mă, da' fabrica de pâine și cea de confecții unde le pot găsi?

– Una lângă alta!

Dezlegarea integramei din numărul anterior

De primăvară: M; TIR; A; BATE; FATA; RANG; CAP; ST; IHA; TR; INSIRA; I; NEA; OSTIL; O; SIC; UNI; RN; NEBUNE, UNTIERA; AMAR; ZIDI; ARATE; IN; ARC; RAS; E; AICI; TAR; USI; BIRT; IERARHIE.

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Expoziție

Trienala Internațională
de Ex Libris la AradTrienala Internațională de Ex Libris /
The International Ex Libris Triennial
1998-2004stativă din lucrările păstrate astăzi în colecția de grafică mică a Muzeului de Artă / Comp
selection of these works which are kept today in graphic collection of Art Museum/Arad

Expoziția retrospectivă Trienala Internațională de Ex Libris propune o selecție reprezentativă din lucrările păstrate astăzi în colecția de grafică mică a Muzeului de Artă / Complexul Muzeal Arad. Expoziția dedicată scriitorului Ioan Slavici a fost prezentată în premieră cu prilejul Conferinței europene VIA HABSBURG, fiind deschisă publicului la sediul Consiliului Județean Arad, etaj 1, până la finele lunii aprilie.

Inițiată în 1998, cu prilejul împlinirii a 150 de ani de la nașterea lui Ioan Slavici, Trienala Internațională de Ex Libris, identificată prin numele scriitorului clasic român, a reușit să dezvolte pe parcursul a patru ediții un proiect care a contribuit, alături de operele literare traduse în diferite limbi, la fixarea personalității autorului în memoria culturală universală.

„Dimensiunea geografică în care a pătruns numele scriitorului s-a extins progresiv pe patru continente. Artiști din generații diferite, o parte dintre ei recunoscuți drept maeștri ai graficii mici, au tratat subiectul propus din perspectivă figurativă sau abstractă, prin tehnici de realizare clasice (ac rece, acvaforte, acvatinta, mezzotinta, gravură în aramă sau în oțel, xilogravură, linogravură, gravură în plumb, gravură în zinc, heliogravură) sau relativ moderne (serigrafie, fototipie, offset, grafică de computer), folosite individual sau mixt.” (Dr. Adriana Pantazi, istoric, Complexul Muzeal Arad)

Mai multe detalii:
www.museumarad.ro

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

15 APRILIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri,
date meteo 16.15: Sport 16.25: File de
calendar 16.30: Reportaje, interviuri
17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor
și drag – emisiune de muzică populară
realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara)
17.55: Încheiere

16 APRILIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri,
date meteo 16.15: Sport 16.25: File de
calendar 16.30: Reportaje, interviuri 16.50:
Programe culturale pe zona de vest a
României/Agnetă Nica 17.00: Știri, date
meteo 17.10: Alfabet urban – Oradea –
serialul lectorului dr. Szabó Zsolt 17.30:
Pelerinaje prin Biblie (11) / dr. Mihaela
Bucin 17.55: Încheiere

17 APRILIE (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri,
date meteo 16.15: Sport 16.25: File de
calendar 16.30: Reportaje, interviuri
17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor
17.55: Încheiere

18 APRILIE (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri,
date meteo 16.15: Sport 16.25: File de
calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00:
Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii
semnată de Edda Illyés 17.20: Revista
presei 17.30: Reportaje, interviuri 17.55:
Încheiere

19 APRILIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri,
date meteo 16.15: Sport 16.25: File de
calendar 16.30: Reportaje, interviuri
17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg
România – 100 de povești de aur ale
sportului românesc 17.25: Sarea în bu-
cate / preluare Radio Antena Satelor
17.55: Încheiere

20 APRILIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Pro-
gramul bisericilor ortodoxe și al celor
neoprotestante 16.20: File de calen-
dar 16.25: De dor și drag – emisiune de
folclor realizată de Maria Borșun Po-
pescu/Radio Timișoara 17.20 Emisiune
de muzică ușoară – Gabriel Cotabiță
17.55: Încheiere

21 APRILIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În
lumea credinței” – emisiune religioasă
17.00: File de calendar 17.10: Retrospec-
tiva săptămânii (spiciuri din interviurile
și reportajele difuzate pe parcursul săp-
tămânii) 17.55: ÎncheiereO VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂZilnic între orele 16.00–18.00 pe unde-
le medii cu frecvențele de 873 kHz și
1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő
műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în ar-
hivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.huAbonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dextonline

Dicționare ale limbii române

INVOCĂȚIE, *invocații*, s. f. Faptul de a invoca; chemare în ajutor.

• Spec. Chemare (cu valoare stilistică) adresată de către un poet muzei pentru a-l ajuta în realizarea creației sale artistice. • Procedeul stilistic prin care oratorul sau scriitorul interpelează un personaj (de obicei istoric) absent. [Var.: *invocațiune* s. f.] – Din fr. *invocation*, lat. *invocatio*, -onis.

UMOR

ecranul
nostru

miercuri, 17 aprilie, Duna TV, ora 7.15

miercuri, 17 aprilie, Duna World, ora 13.45

De această dată, pe lângă actualitățile comunității românești, vă vom relata detaliat despre concursul de interpretare muzicală „Vocea de aur”, care reunește anual elevii de la școlile generale românești din Ungaria, care au talentul de a interpreta vocal. Concursul a reunit și anul acesta 30 de tineri care au adus în fața publicului tot atâtea melodii românești din diferite repertorii de muzică ușoară, populară și muzică pentru copii. Realizator: Ștefan Crâsta

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.huAutoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Președinte: Tiberiu Iuhas

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Director: Simona Tănăsescu

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapestaInstitutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: rki.szeged@invitel.huInstitutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.huCentrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: postmaster@mroodok.t-online.hu

Inaugurarea grădiniței românești din Bătănia, după extindere și modernizare

**FOAIA
românească**

12 aprilie
2019

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Becan. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2019: 3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Cancellaria Primului Ministru (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).